



Påverkansarbete

*Medborgarinitiativ
är ett sätt att påverka
lagstiftningen*

Utgivare

Svenska hörsselförbundet rf
Kansli
Georgsgatan 18
00120 Helsingfors
tfn: 09 663 392
e-post: kansli@horsel.fi
www.horsel.fi

Ansvarig redaktör

Sonja Londen

Redaktion

Gita Lindholm
gita.lindholm@horsel.fi
Birgitta Kronberg

Upplaga 3 100 ex.
Årgång 30
ISSN 0787-9520
Utgivning 4 nummer per år
Redaktionen förbehåller sig
rätten att redigera texterna.

Prenumerationspris

15 euro per år
Lösnummer 5 euro
Taltidningen Vi hörs,
5 euro per år

Nästa nummer

Tinnitus (Deadline: 4.5.2018)

Tidigare utgivna temanummer

Hörsel och psyke 4/2017
Vem är vi? 3/2017
Hörhjälpmedel och
tillgänglighet 2/2017
Utveckling och
förändring 1/2017
30 år för hörseln 4/2016
Ljudmiljö och hälsa 3/2016
Ett bra arbetsliv med en
hörselnedsättning 2/2016
Vägen till hörapparat 1/2016
Samarbete ger
mervärde 4/2015
Forskning inom
hörselområdet 3/2015

Tryck & ombrytning

Print Mill Ab

Pärmbild

Gita Lindholm

Annonser

Jonny Åstrand & redaktionen

INNEHÅLL



Ack, hur trygga tillgången till tolkar? _____	3
<i>Mikaela Nylander</i>	
Koordinator för föreningsverksamheten _____	4
Kansliets hälsning _____	5
<i>Sonja Londen</i>	
Sommarsamling i Västnyland _____	6
Fråga audionomen _____	7
<i>Stina Fröberg</i>	
Marica Nordman juridiskt ombud _____	8
Det Nordiska samarbetet ger resultat _____	9
<i>Maarit Feldt-Ranta</i>	
FN konventionen och påverkansarbete _____	10
<i>Marica Nordberg</i>	
Att bli den man i grunden är _____	12
<i>Siv Fagerlund</i>	
Producerar Finland tillräckligt med statistik? _____	14
<i>Viena Rainio</i>	
Inte lätt att påverka _____	16
<i>Birgitta Kronberg</i>	
Förnyad tolktjänst _____	18
Lyssna till dig själv _____	20
Hänt _____	22
Händelsekalender _____	23
Beaktas hörselskadades behov? _____	24
<i>Martina Grönberg och Kajsa Sjöberg</i>	
Diskrimineras hörselskadade i yrkeslivet _____	25
<i>Julietta Forsman och Kenneth Kairenius</i>	
Nöd-sms till numret 112 _____	27
Du kan också påverka _____	29
Noterat _____	31
Förbundets kurser _____	32
Förbundets medlemsföreningar _____	35

**Pärmbild: Det finns många olika sätt att påverka.
Ett sätt är genom demonstration.**

Enskilda artikelförfattare svarar själva för åsikterna i sina artiklar.

Ack, hur trygga tillgången till tolkar?



Tolk tjänsterna för personer med funktionsnedsättning diskuterades flitigt ifjol och många var vi som var oroliga och som försökte påverka processen. Också här på Arkadiabacken utlöste diskussionerna varandra och FPA involverades i diskussionen så fort FPA ansåg att det var juridiskt möjligt.

Processen drevs igenom och den nya avtalsperioden har enligt FPA börjat livligt. Och för de flesta av kunderna har allt gått bra och tillgången till tolkar har tryggats. Men, men... Trots tilläggsupphandlingar har FPA inte lyckats få tillräckligt med tolkar för sina svenskspråkiga kunder. Den svåra och orättvisa situationen där tillgången till svenskspråkiga tolkar är osäker ser ut att fortsätta. Utan tillgång till tolk blir det omöjligt för många att sköta sina privata angelägenheter eller att delta i samhället på lika villkor.

Det finns dock ljusglimtar. Vill i detta sammanhang nämna det finlandssvenska teckenspråkets framtid. Jag har tidigare skrivit om små steg i rätt riktning som vi tagit angående till exempel den finlandssvenska teckenspråkstolktutbildningen. Humanistiska yrkeshögskolan Humak beviljades år 2015 efter hårt lobbande från vår sida, finansiering för att inleda det revitaliserande arbetet av det finlandssvenska teckenspråket med fokus på att möjliggöra en tolktutbildning på finlandssvenskt teckenspråk.

Humak har under åren 2015-17 utbildat instruktörer i finlandssvenskt teckenspråk, skapat teckenspråkigt material och spridit information om språket och dess situation. Själva tolktutbildningen påbörjas i år. Vilket är oerhört glädjande och alldeles nödvändigt för att vi ska lyckas hålla det finlandssvenska teckenspråket levande.

Till ljusglimtarna för vårt förbunds del hör samarbetsnätverket inom FPA. Jag tycker att det är positivt att FPA lyssnat på kritiken som framförts från användarna och inrättat ett samarbetsnätverk för tolktjänster för personer med funktionsnedsättning. Sex kundorganisationer ska tillsammans med social- och hälsovårdsministeriet och FPA kontinuerligt gå igenom servicen, vad som inte fungerar och vad som borde göras för att utveckla servicen.

Svenska hörsselförbundet rf ingår i detta samarbetsnätverk och därför är det oerhört viktigt att vi fortsättningsvis får höra om de problem som finns i våra regioner. Genom att berätta för oss kan vi sedan föra fram kritiken men också utvecklingsförslagen till FPA. Därför är det viktigt att fokusera på vad som borde göras annorlunda för att bättre motsvara förväntningarna. Men klart är att så länge det råder brist på olika typer av tolkar på finlandssvenskt håll så kommer problematiken att bestå.

Så låt oss höra, hur väl går det att få till exempel skrivtolkar då ni behöver? Hur väl informerar FPA om aktuella frågor på svenska? Hur väl stöder den service FPA erbjuder er vardag? Regionala skillnader finns, vilka problem tappar olika regioner med idag? Samt vilka förbättringar tycker ni att Svenska hörsselförbundet rf ska föreslå? Vi är gärna med och jobbar för bättre service.

Mikaela Nylander

Koordinator för föreningsverksamheten



Mitt namn är Johan Wikström, 29 år gammal, har en medelsvår hörselnedsättning sedan födseln och använder hörapparater i båda öronen dagligen. Har varit verksam inom hörselbranschen i över 10 år. Är anställd på Svenska hörsselförbundet rf som koordinator för föreningsverksamheten. På sidan av detta är jag aktiv med allt som har med hörsel och kommunikation att göra. På fritiden är jag aktiv och sportig.

Ser framemot att samarbeta med föreningarna samt med allt som har med förbundets verksamhet och göra.

Johan Wikström

Tack till alla medlemsvärvare!

Blad alla er som värvat nya medlemmar och meddelat dem till oss på svarskuponger från Vi hörs under år 2017, har vi lottat ut tre överraskningspriser.

De tre som hade tur i lottdragningen är:
Helena Tåg, Kristinestad
Lilian Marita Vikman, Lielax
Iris Lindblad, Dagsmark

GRATTIS!

Alla pristagarna har fått sin vinst hemsänd per post i december 2017.



Dataskydd och tolktjänst i focus



Så har då åter ett verksamhetsår gått och ett nytt har börjat. På förbundskansliet planerar och utvecklar vi för tillfället nya webbsidor. Vi är nu sex personer som arbetar på kansliet, några på deltid. Nyanställd på deltid är Johan Wikström. Anställningen är en punktinsats för att utveckla processen gällande verksamhetsbidraget som förbundet förmedlar vidare till föreningarna. Under våren kommer förbundet tillsammans med Kran rf att anställa en ekonomiansvarig.

Aktuellt just nu är bland annat dataskyddsförordningen och tolktjänsten på FPA. Från och med den 25 maj 2018 träder dataskyddsförordningen (GDPR) i kraft i alla EU:s medlemsländer. Förordningen kommer att innebära förändringar för de som behandlar personuppgifter och stärkta rättigheter för den enskilde när det gäller personlig integritet. Alla föreningar som upprätthåller ett medlemsregister, register över personer, omfattas av dataskyddsförordningen. Förordningen syftar till att införa ett nytt tänkande där en central idé är att säkerställa den enskilda individens, föreningsmedlemmens möjlighet till kontroll över sina egna personuppgifter.

Alla föreningar bör utse en person som ansvarar för dataskyddsförordningarna, främst då medlemsregistret i föreningen. Det gäller att klargöra vem som bär ansvaret för personuppgifter. Dessutom krävs en beskrivning på hur medlemsregistret och personuppgiftsbehandlingen är organiserade. Förbundet arrangerar i samband med förbundsmötet den 24 april 2018 en tematräff kring dataskyddsförordningen under ledning av Sebastian Gripenberg från SFV.

Från och med januari 2018 har det skett ändringar i tolktjänsten. Tolktjänsten som FPA ansvarar för ska främja möjligheterna för personer med hörselskada att fungera som fullvärdiga medlemmar i samhället. Tolktjänsten är avsedd för personer som på grund av sin funktionsnedsättning behöver tolkning, till exempel skrivtolkning. Centret för tolktjänst, som koordinerar och ansvarar för tolktjänsten, har delat upp Finland geografiskt i sex områden och har nya kontaktuppgifter. Syftet är att hitta tolkar så nära kunderna som möjligt och att tolkarna inte ska använda onödig tid för resor utan att tiden i stället används för tolkningsarbete, berättar FPA:s Kompetenscentret för arbets- och funktionsförmågeärenden Mikko Toivanen på FPA:s webbsida.

Centret för tolktjänst förespråkar att kunderna gör upp en egen tolklista, benämns som tolkförteckning i FPA:s blankett. Kunden får själv föreslå de tolkar som kunden önskar anlita och kan samtidigt också ange vilken tolk som önskas till exempel för en viss hobby eller för möten på arbetsplatsen. Om man regelbundet behöver tolkning på någon annan ort, kan man i listan föreslå en tolk som är verksam nära det ställe där tolkning behövs. Tolklistan med tolkönskemål skickas till FPA.

Ett givande verksamhetsår 2018

Sonja Londen

Sommarsamling i Västnyland



Hörsel föreningen i Västnyland rf
hälsar er alla välkomna på

SOMMARFEST I KARIS
7.6.2017, kl. 13–17

Vi bjuder på mat och dryck, program med inslag av både humor, bland annat med Sixten Lundberg "grottmannen", och en gnutta allvar samt dans och musik.

Skrivtolkning.

Deltagaravgift 30 euro.

Sista anmälningsdag 25.05.2018.

Adress: Karjaan yhteiskoulu,
Ekenäsvägen 62, 10300 Karis.

VÄLKOMNA!

Korrigerering

I Vi hörs nummer 4/2017 fanns tyvärr ett fel på sidan 7.

Dick Lundmark är hörapparatsexpert, inte audionom som vi felaktigt uppgav.

Fråga audionomen

Är det något du undrar över angående hörapparat och din hörsel?

Sänd dina frågor till Svenska hörselbündet rf, e-post: gitte.lundholm@horskulda.se. Du kan även ringa 09 663 392. Vi får dina frågor vidare till en audionom.

Den här gången är det audionom och förälningschef Dick Lundmark på Kvalitetsteknikka Oy, som svarar på frågan.



Dick Lundmark
Audionom

FRÅGA:
Vad kan jag göra då jag hör ljud med min hörapparat men inte riktigt uppfattar orden, till exempel det som sägs på tv?

SVAR:
Problem med att man hör ljudet men inte uppfattar uppkommer oftast då hörapparatens förstärkning inte är i balans med hörselnebbstämningen.

Lösning till detta är att man justerar hörapparatens hos audionomen med hörapparatens inbyggda inställning det vill säga man undersöker hörseltestklarna på nytt med hörapparatens örat. Med denna undersökning får man vokaler och konsonanterna förstärka i balans så att man kan urskilja tal i alla omgivningar och från alla olika ljudkällor.

I vanliga fall då man undersöker hörseltestklarna med hörlurarna på huvudet så tar man inte i beaktande hur öronslutningen form, resonans, överkar och när man sätter hörapparatens örat så öronslutningen denna resonans och hörapparatens förstärker på fel frekvensområden. Dessa inställningar finns naturligt i alla hörapparater.

7

11 hörs 4/2017

Fråga audionomen

Är det något du undrar över angående hörapparaten och din hörsel?

Skicka din fråga till Svenska hörsselförbundet rf, e-post: gita.lindholm@horsel.fi Du kan även ringa 09 663 392. Vi för din fråga vidare till en audionom.

Den här gången är det Stina Fröberg, audionom, Åbolands sjukhus i Åbo som svarar på frågan.



Stina Fröberg
Audionom

FRÅGA:

Har börjat höra dåligt men vill inte ännu börja använda hörapparat. Finns det något annat hjälpmedel jag kan börja använda i stället för hörapparat?

SVAR:

Du kan använda dig av samtalsförstärkare en så kallad kommunikator. Det är hörlurar som förstärker ljudet, de är lätta att använda, du kan sätta dem på öronen alltid vid behov.

I till exempel kyrkor finns det ofta en inbyggd hörselslinga, då kan du koppla samtalsförstärkaren på T-läge. Ibland finns det endast behov av att förstärka ljudet från tv/radio. Det finns förstärkarlurar som kan kopplas antingen trådlöst till tv/radio, eller lurar med ledning.



Marica Nordman juridiskt ombud

Foto: hemarkiv



Marica Nordman började arbeta som juridiskt ombud på SAMS-Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf hösten 2017.

Jag är Marica Nordman juridiskt ombud på SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf.

Till SAMS verksamhet hör som en del påverkansarbete i form av intressebevakning, informations spridning och rådgivning. Vi följer aktivt med lagstiftningen, skriver utlåtanden, sitter i olika arbetsgrupper och för fram de synpunkter som är viktiga för vår målgrupp. Dessutom ger

vi kostnadsfri juridisk rådgivning gällande frågor inom funktionshinderområdet till personer med funktionsnedsättning, deras anhöriga och till personer som arbetar inom sektorn. I vårt arbete strävar vi alltså till att påverka på en konkret nivå på våra klienters liv samt på en mer allmän nivå genom att föra fram vår målgrupps intressen inom beslutsfattningen.

Marica Nordman

Nordiska samarbetet ger resultat

Text: Maarit Feldt-Ranta, Riksdagsledamot, viceordförande (SDP),
Vice ordförande i Nordiska Rådets Finlands delegation
Foto: cc by Johannes Jansson/norden.org

Nordiska Rådet är ett nordiskt odramatiskt samarbete som varken väcker stora rubriker eller orsakar stora konflikter.

Ibland möter säkert alla vi som jobbar i Norden med nordiska frågor krafter som ifrågasätter det Nordiska samarbetet. Som argument används allt från ineffektivitet till att EU har gjort det nordiska onödigt. Jag tror att den här sortens skeptism låg i bakgrunden då den Finska riksdagens Revisionsutskott beslöt för några år sedan att utvärdera Nordiska Rådets verksamhet. Revisionsutskottet överraskade många skeptiker, säkert också sig själv, genom att komma till slutsatser som verkligen för sin del bekräftar att det nordiska samarbetet ger resultat, är förmanligt och behövs!

Rapporten lyfter gränshindersamarbetet till det nordiska samarbetets ”pärla”. Gränshindersamarbetet, som redan länge har intagit en central position i det nordiska samarbetet, har lett till konkreta resultat och ekonomisk nytta samt varit en föregångare för utvecklingen av en inre marknad. Resultatet av samarbetet har också förbättrat förutsättningar för handel inom Norden, särskilt de små och medelstora företagens verksamhet. Inte att tala om vanliga nordbor, vars vardagliga problem inom beskattning, pensioner, sjukförsäkringar och



Maarit Feldt-Ranta är vice ordförande i Nordiska Rådets Finlands delegation.

arbetsförmåner har lösts tack vare samarbetet.

Det nordiska samarbetet har också gett upphov till många immateriella och ekonomiska fördelar som är svåra att mäta eller nyttan kan inte beräknas i pengar. Exempelvis har en stor satsning på kulturellt samarbete ökat de allsidiga nordiska kontakterna, gett ökade insikter i de olika ländernas kultur och förbättrat konstnärernas möjligheter att utöva sitt yrke. På forskningsområden har forskarna å sin sida fått bättre möjligheter att få delta i viktiga nordiska och europeiska forskningsprojekt och de nordiska länderna har fått bättre möjligheter att dra nytta av nya forsknings-

rön, konstaterar rapporten. Och inom vården har samarbetet också gett väldigt mycket, speciellt i utvecklingen av hjälpmedel och kunskap om olika vårdmetoder.

Kanske det viktigaste i nordiskt samarbete är det osexiga och odramatiska samarbetet som varken väcker stora rubriker eller orsakar stora konflikter, nämligen det vardagliga och täta samarbetet som sker på samtliga samhällsområden. Våra arbetsmarknader, nordiska välfärdsmodellerna, forskningssamarbetet och det rika kultursamarbetet. I ett nötskal det som har gjort våra fem små nationer till främsta länder i hela världen. ■

FN konventionen och påverkansarbete

Text: Marica Nordman, juridiskt ombud på SAMS

Foto: hemarkiv

Nu har Förenta nationernas konvention gällande rättigheter för personer med funktionsnedsättning varit i kraft i Finland i nästan två år. Det betyder att det snart är dags för en rapportering av konventionens förverkligande, vilka åtgärder som tagits och vilka framsteg som har gjorts. Nu har ni alltså en god chans att ägna er åt lite påverkansarbete och inverka på just er egen framtid!

En konvention är en internationell överenskommelse. Den görs mellan stater eller mellan stater och internationella organisationer. De internationella konventionerna påverkar den nationella lagstiftningen och genom internationella avtal kan stater skapa gemensamma regler. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning är ett sådant internationellt avtal som gäller som finsk lag.

Konventionen bygger på FN:s allmänna deklaration om mänskliga rättigheter. Målet med konventionen är att främja, skydda och säkerställa mänskliga rättigheter och grundläggande friheter för personer med funktionsnedsättning. Eftersom personer med funktionsnedsättningar rättigheter inte har tryggats tillräckligt genom tidigare konventioner har den här konventionen utvecklats för att

förtydliga vad som måste göras för tryggheten av rättigheterna. Varje medlemsland måste sedan se till att den egna lagstiftningen är överensstämmande med konventionens bestämmelser.

Rättigheter och påverkansarbete

Hur kan då var och en använda konventionen till att framhäva sina egna rättigheter? Förutom att konventionen på lagstiftningsnivå förstärker var och ens rättigheter så kan den även användas på ett mer konkret plan.

”Rätten till full delaktighet i samhället är en grundläggande mänsklig rättighet.”

Utgångspunkten är att individen är en rättighetsinnehavare medan staten är en skyldighetsbärare. Det här innebär att staten har en skyldighet att tillgodose sina medborgares rättigheter. Konventionen försäkrar alla personer vissa rättigheter som till exempel delaktighet, jämlikhet, yttrandefrihet, medborgarskap och rätten till liv. Konventionen ger var och en möjlighet att luta sig tillbaka på konventionen i det fallet att någon sådan rättighet inte tryggas tillräckligt. Det är alltså ett verktyg som var och en kan använda till att vakta och försvara sina egna rättigheter. Det kan göras genom att hänvisa till det

faktum att konventionen förpliktar Finland till att trygga en viss rättighet för en person med funktionsnedsättning.

Det finns en enorm mängd artiklar i konventionen och därför finns det inte möjlighet att gå igenom dem alla här. Jag har istället lyft fram några av de mest användbara rättigheterna med tanke på just påverkansarbete.

Rätten till full delaktighet i samhället är en grundläggande mänsklig rättighet. Konventionen erkänner lika rätt för alla personer med funktionsnedsättning att leva i samhället med lika valmöjligheter som andra personer. Alla personer har rättighet att delta i till exempel det politiska och offentliga livet samt i kulturlivet, fritidsverksamhet och idrott.

En annan viktig rättighet i konventionen är tillgänglighet. Tillgänglig miljö innebär att miljön vi lever i ska vara sådan att var och en har lika möjlighet att delta i verksamhet på alla livets områden. Konventionen förutsätter bland annat att det ska finnas tillräckliga assistent- och tolktjänster och att det ska finnas tillräckliga anvisningar om tillgänglighet. Tillgänglighet enligt konventionen handlar alltså om att alla, oavsett funktionsförmåga, ska kunna ta del av allt i samhället.

En tredje mycket viktig del av konventionen är reglerna gällande jämlikhet och icke-diskriminering. I konventionen står det att alla människor är lika inför lagen och att konventionsstaterna ska förbjuda all diskriminering på grund av

funktionsnedsättning. För att en sådan jämlikhet ska uppnås ska konventionsstaterna vidta alla ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa skälig anpassning. Särskilda åtgärder som är nödvändiga för att påskynda eller uppnå faktisk jämlikhet för personer med funktionsnedsättning ska alltså vidtas. Sådana särskilda åtgärder ska inte betraktas som diskriminering, eftersom det handlar om att ställa alla människor på samma linje. När någon gynnas för att jämställdhet ska uppnås kallas det även för positiv särbehandling.

Rapportering om åtgärder och framsteg

Konventionens genomförande bevakas både nationellt och internationellt. FN har grundat en kommitté för funktionsnedsattas rättigheter som ska övervaka hur rättigheterna förverkligas i världen. Varje medlemsstat har som uppgift att regelbundet rapportera till kommittén om vad som gjorts för att främja rättigheterna i det egna landet. När konventionen varit i kraft i en stat i två år ska staten förbereda en rapport om de åtgärder som gjorts och de framsteg som åstadkommit. Uppföljningen av konventionen bidrar till att målen i konventionen nås effektivare. Kommittén ger sedan rekommendationer och förslag om hur en medlemsstat kan förbättra situationen för personer med funktionsnedsättning utgående från den fakta som kommit fram i rapporten.

Konventionen förstärker även var och ens rättsskydd. Det görs genom att enskilda personer eller grupper av personer har möjlighet till att klaga hos kommittén. Det kan



Marica Nordman arbetar som juridiskt ombud på SAMS.

göras i situationer då en eller flera rättigheter som tryggas i konventionen har kränkts. Kravet för att det ska kunna göras är att alla nationella rättsmedel har genomgåts först.

Din möjlighet att påverka

För att nå ytterligare resultat är det möjligt för tredje sektorn att göra en så kallad skuggrapport parallellt med den nationella rapporten. På det viset strävar man till att så många som möjligt ska få sin röst hörd, eftersom det är personer vars rättigheter konventionen tryggar som får ordet i skuggrapporten.

En sådan skuggrapport har nu utformats genom samarbete mellan Handikappforum och Människorättscentret. Skuggrapporten innehåller frågor som behandlar hur den som svarar uppfattar att hans eller hennes rättigheter tryggas i Finland. Meningen är att få en möjligast trovärdig bild av hur väl konventionens bestämmelser efterföljs i verkligheten. På basen av de svar som fås ska sedan Människorättscentret grundligt

gå igenom och sammanställa en rapport om hur väl rättigheter förverkligas för till exempel en person med nedsatt hörsel. Skuggrapporten lämnas sedan in till FN när den nationella rapporten lämnas in.

Skuggrapportens svarsenkät ges ut i medlet av mars och svarstiden sträcker sig till den 30 april detta år. Alla personer med en funktionsnedsättning kan anonymt svara på enkäten. Det är mycket viktigt att så många svenskspråkiga personer som möjligt vars rättigheter konventionen gäller fyller i enkäten. På detta sätt kan det samlas in oerhört värdefull information om vad som fungerar och vad som inte fungerar i Finland. Enkäten ger viktig information till beslutsfattarna och påvisar var det måste ske förändringar mot det bättre.

Det här om något är en bra väg och fin möjlighet att påverka på dina egna rättigheter och bidra till en förbättring i samhället! ■

Att bli den man i grunden är

Text: Siv Fagerlund

Foto: hemarkiv



Siv Fagerlund: Vårt demokratiska samhälle är byggt på idéerna om alla människors lika värde och rätt att få leva ett gott liv.

Vi människor är delar i en stor helhet men vi är också, var och en av oss en ny del, en unik del. Och eftersom vi är unika har vårt jag ingen måttstock med vilken vi behöver jämföra oss med varandra. Livet självt utmanar oss, att bli de människor vi i grunden är, vi behöver inte efterlikna någon annan, mäta oss med andras mått eller fylla deras krav.

Livet är oförutsägbart

Detta är vackert tänkt, sagt och eftersträvansvärt: bli den du i grunden är! Men vägen dit är lång och krokig! Livet går ju inte att kontrollera, plötsligt kan vi drabbas av någonting helt oförutsett, en livskris, en sjukdom eller en funktionsned-

sättning. Vi är sårbara och långt ifrån ofelbara! Alla våra sår läks inte! Vi inser så småningom, att allt vi tänkt och drömt om inte är möjligt. Vi är endast på väg och ibland ser det ut som om vägen skulle vara målet. Men också målet förändras, flyttar på sig och känns ibland ouppnåeligt. Och slutligen: vi kommer alla att dö! Det finns en stark spänning mellan ideal och verklighet, mellan målet och förverkligandet! Det ser ut, som om livet skulle vara en ständigt pågående insikt om våra fysiska, sociala och andliga gränser.

Samhällets förväntningar och krav

Men de "offentliga idealen" talar inte om begränsningar utan

om ungdom, framgång, effektivitet och snabba klipp. I dessa sammanhang är det pinsamt att påminnas om människans begränsning, om sjukdom, handikapp, burn out och åldrande. Dessa "skavanker" får man tala tyst om! Den officiellt godkända verkligheten stämmer dåligt överens med den inre, mera sårbara verkligheten, den man inte vill, kan eller vågar visa och plötsligt kan det vara försent att förhindra att en krissituation uppstår.

"Det ser ut, som om livet skulle vara en ständigt pågående insikt om våra fysiska, sociala och andliga gränser."

En del av våra begränsningar syns inte, andra är synliga, vår rörelseförmåga kan vara nedsatt, likaså vårt intellekt, vi kan ha syn- eller hörselproblem eller allvarliga psykiska problem, för att nämna några. Dessa problem bör naturligtvis bekämpas med de medel som finns. Många går att lindra men alla går inte att bota. Vi behöver också ett samhälle, som är mera tillgängligt och anpassat för människor med olika funktionsnedsättningar när det gäller bostäder, kollektiva transportmedel och offentliga byggnader, skolor med individanpassad undervisning och hjälppersonal, färdtjänst, olika ledsagare, tolkar, flexibel arbetstid, hörselslingor och annan teknisk utrustning, som kan underlätta livet och

vardagen för människor med olika funktionsnedsättningar.

Att med begränsningar bli den man i grunden är

Kan man bli "den man i grunden är" också med sjukdom och en funktionsnedsättning? Ja, frågan kan ställas men den är inte relevant! Dessutom är den obetänksam, ja rentav "dum." Funktionsnedsättning och sjukdom behöver naturligtvis inte betyda, att människan skulle vara mindre "sig själv" eller förlora sitt jag. Också längs den kanalen - hur smärtsam den än är - kan någonting av grunddragen i människans karaktär komma fram och jaget kan utvidga sitt område genom att lära känna sin egen svaghets innehåll och därmed frilägga nya dimensioner i sitt djup. "Livet är alltför komplicerat för att det skulle räcka med att vara frisk", sagt av Anita Höglund, är en intressant och inte så vanlig inställning till sjukdom och begränsning men det finns många människor som har upptäckt sanningshalten i den meningen.

Vad är hälsa?

Hälsa, som begrepp betyder mer än frånvaro av sjukdom och hälsan i sig har mindre betydelse om livet inte har en mening. En del av meningen för människan är, att själv kunna forma sitt liv och sitt väsen i en öppen, god och tillåtande miljö där både fysisk och psykisk tillväxt är möjligt. Men hur och var hittar vi livets mening och modet att leva fullt ut med insikten om vår begränsning och sista hand vår utplåning? Klarar människan av det med egen styrka och kraft? I vissa livsskeden, som är speciellt svåra

glider människan in i mottagarens roll och blir beroende av samhällets, vänners och anhörigas stöd och hjälp. Det viktiga då är, att människan i denna krisartade och känsliga situation inte blir övergiven utan får känna sig lyft och buren både av inre och yttre stödåtgärder.

"Hälsa, som begrepp betyder mer än frånvaro av sjukdom och hälsan i sig har mindre betydelse om livet inte har en mening."

Hälsan, som den ibland definieras, är inte heller ett konstant tillstånd av välbefinnande utan en tillväxtprocess där perioder av begränsning och tillkortakommanden hör till livsvillkoren. I Hanna Greens bok "Jag lovade dig ingen rosengård" säger läkaren till sin patient:

"Jag har inte lovat dig någon rosengård... jag har inte lovat dig fullständig rättvisa...inte heller fullständig frid och lycka. Min hjälp består i, att jag försöker göra dig kapabel att kämpa för detta. Den enda verklighet jag erbjuder innebär en utmaning och att vara frisk betyder, att du fritt kan, antingen anta eller förkasta denna utmaning i enlighet med dina förutsättningar. Jag erbjuder dig inga lögner och en värld fullkomlig som en rosengård är en lögn..."

Gränsen mellan sjukt och friskt är skenbar

Gränsen mellan sjukt och friskt mellan handikapp eller icke handikapp är skenbar! Livet, som sådant, är en utmaning och en ständig tillväxtprocess med vetskapen om att vi aldrig någonsin blir "färdiga". Helhetsyn är också, att "ge utrymme

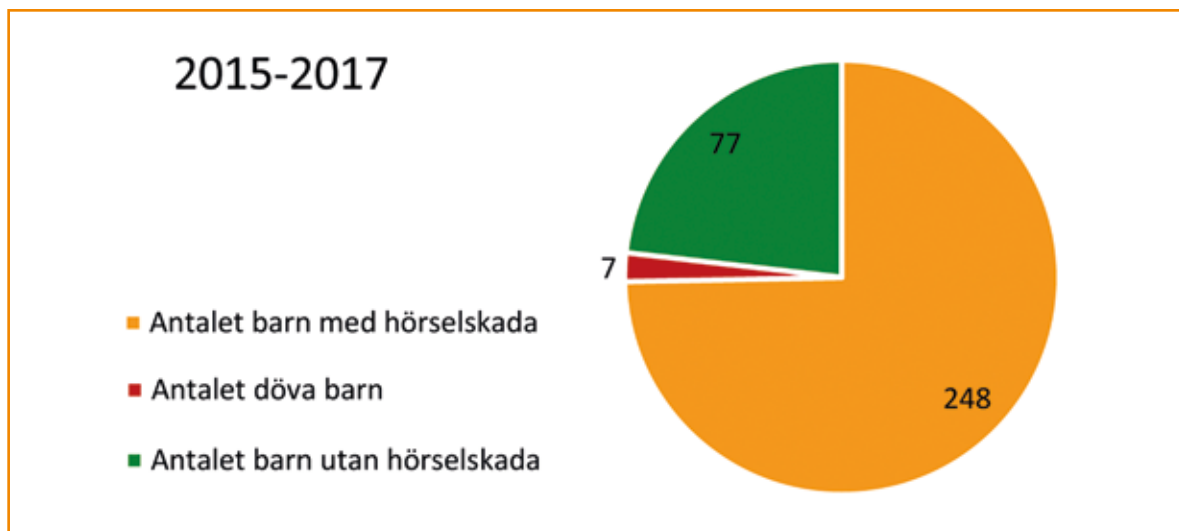
för det okända hos människan" och det viktiga är, att beslutamt hålla oss i centrum av våra egna liv. Våra möjligheter finns inom de gränserna och där finns det material med vilket vi kan bygga en aktningvärt och människovärdig livssituation.

I vårt västerländska samhälle vet vi, att samhällets hälsa mäts genom det utrymme det ger också åt det mindre lyckade och det ofullkomliga. Under tillväxtprocessen kan vi då försöka avstå från falska tävlingsattityder och det ständiga behovet av att "alltid ha rätt." Människorna kan ställa in sig på, att komplettera varandra utan att binda andra vid sig själva. Svagheter behöver inte gömmas undan. All energi behöver inte slösas på att spela "livsteater". Man bär turvis varandras bördor och brister och alla får det som är viktigast: bli den vi i grunden är med våra fel och brister, lov att vara oss själva, lov att vara både starka och svaga i tillväxtprocessen.

Vårt demokratiska samhälle är byggt på idéerna om alla människors lika värde och rätt att få leva ett gott liv. Därför har vi inte rätt, att organisera samhället endast utgående från majoritetens behov. En viktig uppgift för oss är, att identifiera och rätta till våra utstötningmekanismer och att genom individanpassade åtgärder minska, korrigera, och utjämna verkningarna för människor med olika svårigheter, vilka hotar att placera dem i utkanten av vår gemenskap. Vi kan börja med en hjälpende hand, ett vänligt ord eller ett glatt och välkomnande leende! Det kostar ingenting! ■

Producerar Finland tillräckligt med statistik?

Text och foto: Viena Rainio



Under åren 2015–2017 fick sammanlagt 332 barn sin hörsel testad inom ramen för Svenska hörsel­förbundet rf:s utvecklingssamarbetsprojekt i staden Cochabamba i centrala Bolivia. Som grafen visar diagnostiserades 248 barn med en hörselnedsättning

Producerar Finland tillräckligt med statistik som stöd för beslutsfattandet? Statistik är inte en självklarhet. Ashico i Cochabamba i centrala Bolivia har behov av statistik om hörselskador. Finland har inte heller tillräckligt information och statistik.

I svensken Hans Roslings händer förvandlades statistik till en fascinerande berättelse om hur världen ser ut baserat på fakta. Rosling var professor i internationell hälsa vid Karolinska institutet i Sverige och en av grundarna till stiftelsen Gapmi-

nder som skildrar en faktabaserad vy av världen. Då Rosling gick bort i 68 års ålder år 2017 kallade YLE honom för statistikens superstjärna. Men varför är den faktabaserade synen på världen så viktig?

Statistik om samhället

Vi som bor i Finland har tillgång till oberoende statistik om samhället. Statistikcentralens nyckeltal berättar om bland annat landets befolkning och ekonomi. Institutet för välfärd och hälsa (THL) är myndigheten som ansvarar för statistik om social-, hälso- och sjukvården.

Enligt THL utgör institutets statistik ett stöd för beslutsfattandet, utvecklingen och forskningen.

Statistik om hörselskadade

Många hörselskadeorganisationer synliggör vikten av statistik på ett eller annat sätt. Hörselskadades Riksförbund i Sverige ger ut statistikrapporter om hörselskadade. Hörselskadeorganisationen Ashico i Cochabamba i centrala Bolivia har identifierat att ett behov som de har är tillgång till statistik om hörselskador. Enligt organisationen skulle nyckeltal om hörselskadade

och deras livssituation i Cochabamba understöda framtagande av riktlinjer som främjar hörselskadades delaktighet i samhällslivet. Också Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté poängterar vikten av jämförbar statistik i syfte att underlätta vardagen för hörselskadade.

Statistik som grund

Ett aktuellt exempel på när statistiken varit som grund för utvecklandet av servicen är tolktjänsten på FPA. Chef för Kompetenscentret för arbets- och funktionsförmågeärenden Mikko Toivanen beskriver att FPA har via upphandlingen fått en tydligare bild av områden där det är brist på tolkar. Redan tidigare har det varit brist på tolkar för talskadade personer i norra Finland och tolkar för hörselskadade personer i östra Finland. Anordnandet av den svenskspråkiga servicen är utmanande i hela landet. Svenska hörselbundet rf har lyft fram vikten av att den svenskspråkiga skrivtolkningen och den svenska teckenspråkstolkningen noga följs upp, så att den svenskspråkiga servicen bättre motsvarar verkligheten, utgående från uppföljningen och statistik. Om en kund får till exempel en icke svenskspråkig tolk till uppdraget bör det statistikföras som ej uppfyllt. Att det finns tillgång till statistik som motsvarar verkligheten är viktigt eftersom utvecklandet av servicen baserar sig på statistiken.

Systematisk insamling av data

Redan år 2013 konstaterade Handikappforums generalsekrete-

rare Pirkko Mahlamäki i en text att det behövs systematisk insamling av data för att producera information om situationen för personer med funktionsnedsättning. Efter det, sommaren 2016, har Finland ratificerat FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Artikel 31 i konventionen handlar om insamling av statistik och information. Staten förbinder sig alltså att samla in ändamålsenlig information som bidrar till genomförandet av konventionen.

”Efter att ha besökt Statistikcentralens och THL:s hemsida, och sedan pratat med deras funktionärer i telefon, insåg jag att det inte heller är självklart med statistik i Finland.”

Statistik inte självklart i Finland

Min utgångspunkt för artikeln var att illustrera hur den bolivianska hörselskaderörelsens arbete försvåras på grund av att de inte har tillgång till statistik. Efter att ha besökt Statistikcentralens och THL:s hemsida och sedan pratat med deras funktionärer i telefon, insåg jag att det inte heller är självklart med statistik i Finland. Mahlamäki skriver att de FN organ som övervakar genomförandet av människorättskonventionerna har i sina rekommendationer till Finland påpekat bristen på information och statistik om den socioekonomiska situationen och levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning.

Första rapporten i juni

I juni lämnar Finland en första rapport om de åtgärder landet har gjort för att leva upp till FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Efter det lämnar FN:s övervakningskommitté sin bedömning med rekommendationer till Finland. Då får vi se om rekommendationen från FN återigen är att Finland måste producera mera omfattande statistik. ■



Joaquin Herbas, medlem i Ashico lobbar för att få fram statistik.

Inte lätt att påverka

Text och foto: Birgitta Kronberg



Minna och Eva-Ida skrivtolkar på G18.

FPA sörjer för den grundläggande sociala tryggheten för dem som bor i Finland. Den sociala tryggheten omfattar bland annat handikappförmåner och tjänster.

Första september 2010 överfördes ansvaret för att ordna tolkningstjänster för personer med funktionsnedsättning från kommunerna till FPA. Då kommunerna hade ansvaret blev vi behandlade enligt vad hemkommunens beslutsfattare ansåg, då FPA tog över blev alla lika behandlade. FPA skall trygga befolkningens försörjning, främja hälsan och bidra till att ge alla en möjlighet att klara sig själva i olika livssituationer. FPA:s verksamhetsidé är ”Ett stöd i livets alla skeden”.

Jag blev särbehandlad av min hemkommun. Från i år också

särbehandlad av FPA för att jag är finlandssvensk, gravt hörselskadad och bor i fel distrikt.

Anhöll om tolktjänst beviljades personlig assistent

Jag fick kämpa och lyckades inte med att få min hemkommuns beslutsfattare att förstå vad en skrivtolkning innebär. Ansökte första gången om tolktjänst = skrivtolk år 2005 och min anhållan var den första som skulle behandlas i hemkommunen. Jag gav utförlig skriftlig information om vad skrivtolkning är och svarade på många frågor. Anhållan avslogs med motivering att det inte är fråga om funktioner som hör till normal livsföring, tolken skall ersätta talförmågan. Jag gjorde en rättelseyrkan på tjänsteinnehavarens beslut som behandlades av Social-och hälsovårdsnämnden. I förklaringen till

nämnden stod det bland annat att en person som kan skriva snabbt är lämpad för skrivtolksuppgiften. Alltså vem som helst menade de. De flesta människor kan skriva men skrivtolkning innebär att tolken skriver ner allt som sägs så att det kan läsas någon sekund efteråt.

Förslaget till nämnden var: ”Anhållan om tolktjänst avslås med motiveringen att enbart skrivandet inte kan anses vara en metod jämförbar med teckenspråk, såsom lagen om stöd och service på grund av handikapp förutsätter i fråga om tolktjänst. Kronberg hänvisas att anhålla om personlig assistent.” Beslutet löd: Förslaget godkändes enhälligt.

Ni gissar rätt, jag blev mycket ledsen

Jag kände mig kränkt och mycket illa behandlad. Ännu idag behöver jag till all lycka ingen som klär på mig, matar mig och sköter mina dagliga sysslor. Beslutet tog så hårt på mig att det tog ett helt år innan jag gjorde en ny ansökan. Som förbundsordförande var det också min skyldighet att hålla fanan högt, påverka, öka medvetenheten och att inte ge upp. Nu fick jag ett positivt beslut, men med strikta regler. ”Skrivtolkningen bör ske personligt åt sökande. Ifall tolkningstexten uppvisas eller delas ut allmänt på seminarium eller möte eller annan sammankomst är det arrangören som skall stå för tolkens

arvode och inte kommunen.” Inför ett möte i hemkommunen informerade vi om att mötet skrivtolkas och efter mötet fick jag samtal från kommunen att de inte betalar. Jag frågade upp vad som menas med detta, kostnaden är densamma om endast jag läser skrivtolkstexten eller om alla i salen gör det. Fick då svar att min hemkommun inte skall betala om personer från andra kommuner sitter bland åhörarna. Åj du milde, vilken okunskap. Varför ville inte kommunen ta till sig all information jag gett om tolktjänst/skrivtolkning? Ansökan till kommunen skulle göras årligen, den beviljades men varje år fanns dessa regler med.

FPA öppnade en ny dörr

Då tolktjänsterna hösten 2010 överfördes till FPA var det en ny dörr som öppnades. Allting löpte smidigt och bra genast från starten. Ingen ny ansökan behövde göras vid överföringen och reglerna som endast min kommun hade blev ett minne blott. Endast ett fåtal gånger under åren har Fpa inte hittat skrivtolk till mina beställningar. Jag har varit delaktig. Men nu blåser det visst nya vindar och inte lätt att påverka, öka medvetenheten, varken till en kommunal eller statlig instans.

Hur fungerar tolktjänsten idag

År 2018 har Centret för tolktjänst indelats i sex distrikt. Jag hör till västra distriktet.

Första skrivtolkbeställningen detta år skickade jag redan 14 december, frågade upp 5 januari och fick svar att man inte behandlat min beställning! Det var konstigt. Tidigare år har det

fungerat utmärkt och till motsvarande årsmöteskryssningar har jag alltid fått svar med tolkarnas namn en månad före för att i tid få dem inbokade i vår gruppbokning. Frågade igen 15 januari och fick inget svar alls. 23 januari frågade jag åter och fick svar att ingen tolk är tillgänglig. Hups! Jag visste att två tolkar väntar på att få uppdraget men de bodde inte inom mitt område. Frågade då om de sökt från Nyland där två tolkar väntar på uppdraget. Den 24 januari fick jag till svar: ”Tyvärr kan vi inte söka tolkar från ett annat distrikt, till exempel Nyland. Efter förnyelserna i tolktjänsten kan vi bara söka tolkar som är verksamma i beställningens kommun, eller nära den. Vi har sökt hela västra distriktet för tolkar till din beställning, och tyvärr finns inga tolkar tillgängliga till beställningen.” Varifrån sku de svenskspråkiga skrivtolkarna dykt upp för enligt tidigare uppgifter finns det endast en i hela västra distriktet och hon kan inte komma.

”Första gången i hela min levnad upplevde jag nu att jag var diskriminerad på grund av att jag är finlandssvensk och gravt hörselskadad och dessutom bor i fel landsända.”

Då skrev jag e-post till chefen för Centret för tolktjänst. Den 25 januari fick jag svar: ”Jag beklagar situationen - naturligtvis gör vi alltid vårt bästa att hitta tolkarna. Jag skall kolla upp den här beställningen och återkommer till saken snarast möjligt.” Följande dag fick jag e-post av en gruppchef som skriver: ”Angående din beställ-

ning 14 februari jag tar reda på vad kan vi göra i den här situationen. Jag ska återkomma till saken så snart som möjligt.”

Skrev om problemet i facebook på Kela-Fpa sidan där de svarar: ”Vad tråkigt att höra att din beställning av tolk har dragit ut på tiden. På Centret för tolktjänst strävar man till att man skall ha möjlighet till tolktjänster när de behövs.” Skrev också om detta på min egensida i facebook.

Första gången i hela min levnad upplevde jag nu att jag var diskriminerad på grund av att jag är finlandssvensk och gravt hörselskadad och dessutom bor i fel landsända. Ingen bra känsla. Vi svenskspråkiga tolkanvändare bör även i fortsättningen få vara delaktiga vilket vi är med skrivtolkning som stöd. I hela landet finns det inte många skrivtolkar som skriver på svenska. Men jag gör mitt allt för att få FPA att förstå problemet och hoppas att de kommer på en bra lösning. Få se hur detta slutar.

Dagarna gick och inget hördes

Jag frågade igen upp och fick svar att senast i början av nästa vecka, vecka sex, skall de återkomma. Veckan kom, det blev torsdag och inget svar. Då skrev jag igen: ”Jag som gravt hörselskadad och föreningens ordförande behöver få tolk till föreningens viktigaste möte, föreningens årsmöte, med ett-hundrafemtio mötesdeltagare. Två tolkar som nämns på min kunduppgiftsblankett är lediga och hytter är bokade åt dem. Vad är problemet? Ett problem som inte är ett problem. Endast bekräftelsen från FPA fattas fortfarande”.

På fredagen gav FPA ut ett meddelande: ”Över 750 tolkar med i tolktjänsten för personer med funktionsnedsättning. För största delen av kunderna finns det tillräckligt med tolkar. Till vissa områden och för svenskspråkiga kunder lyckades FPA ändå inte få så många tolkar som man eftersträvade, trots tilläggsupphandlingar.”

Problem är till för att lösas
Fredag eftermiddag fick jag e-post med ett glatt bud av chefen för Centret för tolktjänst. Tolkar hade hittats till min beställning. Målet med påverkansarbete är förändring och nu lyckades det. FPA har gått över distriktsgränsen och tolkarna som väntat på att få uppdraget får komma som mina skrivtolkar på förening-

ens årsmöte. Jag blir delaktig. HURRA vilken härlig känsla jag fick. Jag hoppas FPAs nya instruktioner nu ändras så att det är möjligt för dem att söka tolk över distriktens gränser då vi tolkanvändare behöver få skrivtolk på svenska. ■

Förnyad tolktjänst

Från och med början av 2018 inleds en ny avtalsperiod inom tolktjänsten för personer med funktionsnedsättning och servicen omorganiserar. Kunderna kan, om de önskar, inverka på vem som tolkar för dem. Man försöker också ordna tolk på så nära håll som möjligt.

Tolktjänst för personer med funktionsnedsättning

Tolktjänsten för personer med funktionsnedsättning främjar möjligheterna för personer med hörselskada, syn- och hörselskada eller talskada att fungera som fullvärdiga medlemmar i samhället. Tolktjänsten är avsedd för personer som på grund av sin funktionsnedsättning behöver tolkning.

Tolkning ordnas på finska, svenska och samiska. Tolkning ordnas också på finskt eller finlandssvenskt teckenspråk.

Hur ordnas tolktjänsten?

För kunden ordnas en tolk som är verksam nära kunden. Om kunden behöver tolk utanför sitt närområde ordnas en tolk som är verksam nära tolkningsstället. Kunden bestämmer själv om han eller hon vill börja använda en tolklista. Om kunden inte vill använda en tolklista, förmedlas för beställningen en tolk som är lämplig för kundens behov och verksam nära tolkningsstället. Tolkningen kan vara tolkning på plats eller distanstolkning.

Tolktjänsten kan användas för att man ska kunna

- arbeta
- studera efter den grundläggande utbildningen
- uträtta ärenden
- vara samhälleligt delaktig
- delta i hobbyn eller rekreation.

I tolktjänsten ingår inte

- ordnande av annan service för personer med funktionsnedsättning, till exempel personlig assistans
- tolkning mellan två tecken språk, till exempel från finskt teckenspråk till finlands svenskt teckenspråk
- tolkning till och från andra teckenspråk till exempel amerikanskt teckenspråk eller med internationella tecken
- undervisning i olika kommunikationsmetoder.

Kommunerna ordnar undervisning i teckenspråk och övriga kommunikationsmetoder. Kontakta din hemkommun för närmare information.

Vad avses med tolkning

Med tolkning avses förmedling av budskap på teckenspråk eller med någon metod som förtydligar kommunikationen. Vid tolkningstillfället finns alltid tre parter.

Tolktjänstens öppettider från 1.1.2018

Den nya regionala kontaktinformationen för Centret för tolktjänst för personer med funktionsnedsättning och centrets öppettider.

mån–fre kl. 7.30–20.00

lör kl. 8.00–15.00

Distanstjänstens är öppen måndag till fredag kl. 8–16.

Distanstjänsten betjänar enbart på finskt teckenspråk.

Kontaktuppgifter från 1.1.2018

Område	Telefon och sms	e-post
Nyland	020 634 4810	vatu.nyland@fpa.fi
Västra	020 634 4811	vatu.vastra@fpa.fi
Mellersta	020 634 4813	vatu.mellersta@fpa.fi
Österbotten	020 634 4812	vatu.osterbotten@fpa.fi
Östra	020 634 4814	vatu.ostra@fpa.fi
Norra	020 634 4815	vatu.norra@fpa.fi

Till exempel teckenspråk, tecknat tal, tal eller skriven text kan tolkas. Tolken kan till exempel tolka en finskspråkig blankett till teckenspråk.

I tolktjänsten ingår alltså också översättning av korta skriftliga dokument. Översättning av böcker och andra motsvarande verk ingår däremot inte i tjänsten.

Hur mycket tolkning kan man beviljas?

Personer med hörselskada eller talskada har rätt till tolkning minst 180 timmar per år och

personer med syn- och hörselskada 360 timmar per år.

Om du behöver mera tolkning kan du ansöka om tilläggs-timmar.

Det kostar ingenting att anlita tjänsten.

Källa: <http://www.kela.fi/web/sv/tolktjanst-funktionsnedsattning>



Lyssna till dig själv

Alla som har en hörselskada behöver hitta strategier för att hantera sin vardag. Ge dig därför tid att stanna upp och verkligen lyssna till dig själv: Hur skulle du kunna må bättre? Och hur kan du ta en rejäl paus från hörselstressen till exempel under semestern?

Nedan har Hörselskadades riksförbund (HRF) listat enkla tips som har hjälpt andra. Kanske kan de hjälpa dig att hitta ditt hörselsmarta jag?



Lyssna till dig själv.

Sätt dig på bryggan, under äppelträdet eller på en annan lugn plats och tänk efter: När och hur mår du bra? När och på vilket sätt blir kommunikationen ett problem? Hur skulle din situation kunna bli bättre? Skriv ner dina tankar – kartlägg dig själv! Kanske blir det då lättare att se vad du behöver hjälp med, vilken kunskap du behöver och vad du själv kan göra något åt. Kanske kan det bli början på en hörselsmart plan för ditt liv?



Våga vara dig själv.

Det är så lätt att hela tiden försöka vara andra till lags, att alltid försöka hänga med på hörandes villkor. Men gör inte det! Våga istället tala om vad just du behöver för att må bra. Förklara att bullriga restaurangen inte funkar för dig – föreslå istället lugna uteserveringen. Förklara varför det är svårt att samtala hela tiden under långa bilresor. Våga vara dig själv, på dina villkor – du är jättebra precis som du är!



Ta kommunikationspauser.

Tillåt dig själv att ta en paus från prat och konversation då och då, så orkar du mer sedan. Stäng av hörapparaterna en stund och pressa dig inte att avläsa hela tiden – låt hjärna och öron vila lite! Förklara gärna för andra att det är förebyggande friskvård att ta en ”hörselsmart paus”, lika nyttigt som yoga eller något annat som ger inre lugn. De kommer att förstå!



Träna på att förklara.

Det kan kännas jobbigt att berätta för andra vad du behöver i olika situationer. Så varför inte träna i sommar på att göra det kort och enkelt? Det räcker oftast med: ”Jag hör bättre om jag sitter på den platsen”, ”Jag tar en paus, mina öron behöver vila en stund”. Möter du helt nya personer under sommaren? Testa att förklara på nya sätt!



Ta ljudpauser.

Forskning visar att oavsett hur vi hör behöver vi människor ta pauser från kakofonin i det moderna samhället. Särskilt nyttigt är det att komma ut i naturen med de naturliga ljud som vår hörsel är skapad för. Det gör oss lugnare, mer harmoniska. Ljudet av sus i trädkronor, kluckande och brusande vatten med mera är dessutom jättebra maskeringsljud för tinnitus.



Isolera dig inte.

Det är lätt att börja tänka: Varför gå på sommarfesten om alla ändå pratar i munnen på varandra? Men istället för att isolera dig, kolla om du kanske kan förbättra förutsättningarna så att de fungerar bättre för dig. Kanske mindre bord utomhus kan göra att du får lättare att höra de du sitter närmast? Kanske kan kommunikationshjälpmedel underlätta på grillpartyt? Eller varför inte prova att boka skrivtolk för bröllofsfesten!



Klart du kan resa!

En del drar sig för att resa när de får problem med hörseln – de är oroliga för att missa viktig högtalarinformation, att missuppfatta människor som talar annat språk med mera. Men det mesta går att lösa med så enkla medel som papper och penna, och tydlig information till resepersonalen. Och även fullt hörande använder ju ofta ”teckenspråk” på utlandssemesterar, eller hur? Jättemånga hörselskadade är ute och reser, så varför inte du? Du klarar det!



En sund själ i en sund kropp.

Om kroppen mår bra mår vi oftast bättre psykiskt också. Inte minst kan ett träningspass flytta fokus från huvudet till kroppen, från ansträngningen av att höra eller besvärande tinnitus, till en positiv, fysisk kick. I vardagsstressen kan det vara svårt att komma igång med träning, så passa på i sommar. Skapa en motionsrutin som du fortsätter med i höst.



Yoga, avslappning, mindfulness.

Stress leder ofta till att vi spänner oss och börjar andas fel, vilket gör att vi mår sämre. Många tycker att yoga minskar stress, hjälper andningen och ger ett inre lugn och välbefinnande. Varför inte prova? Det kan ta ett tag innan det funkar, så ge det lite tid. Du kan även ladda ner appar/ljudfiler med avslappningsövningar.



Ta en ”power nap”.

En liten lur mitt på blanka eftermiddagen kan göra underverk. En kort stunds vila i hängmattan, i skuggan under ett träd eller kanske på soffan kan ge nya krafter och positiv energi. Prova om det är något för dig!



Var aktiv, utan stress.

Sommarlugnet kan ibland vara jobbigt om det blir tyst och tinnitusen hörs desto bättre. Försök

därför ha en semester där du är aktiv och selsatt, men utan negativ stress. Det kan också vara bra att undvika helt tysta omgivningar. Bruset från vatten, vind med mera kan maskera och lindra.



Träffa andra i sociala medier.

Att utbyta erfarenheter med andra är ett av de smartaste sätten att få användbara tips och se nya möjligheter. Dessutom känns det ofta riktigt bra att möta andra i ungefär samma situation, som vet hur det är. HRF har flera Facebook-grupper. De är slutna och riktar sig till dig som är hörselskadad (endast privatpersoner). Följande grupper finns: HRF: Diskussionsgrupp för hörselskadade, HRF: Cochlea-implantat, HRF: Tinnitus och ljudöverkänslighet, HRF: Menières sjukdom samt HRF: Föräldrar.



Se över din hörteknik.

När och hur är det lätt att höra? När och på vilket sätt blir det problem? Om du använder hörapparater men inte trivs med ljudet kan de vara inställda på fel sätt. I så fall bör du ta kontakt med din audionom för justering. Men tänk på att ofta räcker det inte med bara hörapparater. I många situationer kan du ha stor nytta av andra kommunikationshjälpmedel, utöver hörapparaten, till exempel för att höra tv:n, radion och telefonsamtalet bättre. Det finns också bra mikrofonssystem för att underlätta samtal med andra. Prata med hörselvården – de kan ge råd om hörhjälpmedel.



Testa andra kommunikationssätt.

Har du provat teckenspråk och tecken som stöd (TSS)? Varför inte ta reda på mer om det och lär dig några tecken? Om du trivs med det kan det kanske vara värt att anmäla dig till en kurs. Och har du provat skrivtolkning? Kanske är det något för dig?

Källa: <https://hrf.se/>



På julbordet fanns kalla rätter för alla smaker.

Alla sjöng av hjärtans lust på julfesten i Korpo

Svenska hörselskadade i Åboland rf:s julfest är höjdpunkten på året som denna gång i december hölls i Korpo. Många blev tyvärr på väntelistan men väggar kan inte sprängas.

Vädret var nästan detsamma som på sommaren men i festsalen fick alla julstämning redan vid ankomsten. Nothman's trio stod för underhållningen och festdeltagarna sjöng med av hjärtans lust i alla gamla kända örhängen som fanns tryckta i ett sånghäfte dagen till ära. Bjällerklang som sittdans hör till men några måste dirigera och ändå är det varje år lika svårt. Julbord á la Buffalo, det var ett verkligt digert julbord med massor av delikatesser. Restaurang Buffalo/Kjell Eriksson med sin personal avtackades med ord och toner för en god festmåltid och glatt bemötande. Sången framfördes av Gunhild och Erik Lindström och Anna-Greta Sandell. Festen avslutades i år extra festligt då alla reste sig för att tillsammans sjunga "Hymn ur Finlandia" för att fira Finland 100 år. Och som absolut sista sång hör "Nu går sista visan" till. Ett stort tack till Korpoborna för en verkligt hjärtevarm och trevlig gammaldags julfest!



Ella Björkman, Borgånejdens långvariga ordförande har nu överlämnat ordförandeklubban till nyvalda ordföranden Juhani Sjöström.

Hörselskadade i Borgånejden har ny ordförande!

Vid föreningens höstmöte i september meddelade Ella Björkman att hon definitivt inte mera står till förfogande för ordförandeposten. Ärendet ajournerades och mötet beslöt välja fem styrelsemedlemmar som skulle diskutera sig fram till vem som kunde åta sig ordförandeskapet.

Med i den styrelsen fanns då bland annat Juhani Sjöström, samt hans hustru Denice som suppleant. Styrelsen samlades flera gånger och man hade bland annat en grundlig diskussion om fördelningen av uppdragen inom styrelsen. Det gav så småningom resultat och i samband med julfesten/middagen som samlade 103 personer kunde föreningen symboliskt överräcka ordförandeklubban till Juhani Sjöström.

Föreningen hade också beslutat att utse avgående ordförande Ella Björkman till hedersordförande. Göran Björkman och Göta Hollmerus-Eklund utsågs samtidigt till hedersmedlemmar och alla tre avtackades vid julfesten.

Men, för att allt skulle gå rätt till måste det ajournerade ärendet tas upp på nytt, så vid föreningens första möte i januari valdes Juhani Sjöström officiellt till ordförande för Svenska hörselskadade i Borgånejden rf.

Föreningens målsättning för det kommande året är enligt verksamhetsplanen för år 2018 att få ny ordförande, försöka få ett kansliutrymme och eventuellt kanslihjälp. Nu är vi på god väg!

Föreningen har tidigare samarbetat med synskadade i Östnyland och nu utreder man om föreningen kan hyra in sig hos dem en dag i veckan, och där få en egen hörna för material som alltid skall finnas fram, samt kanslihjälp. Föreningen kommer också att samarbeta med utfärder där föreningens medlemmar kan stå till tjänst som stöd till de synskadade.

De övriga målen för föreningen har varit att ge sina medlemmar en trygg social gemenskap, där alla kan känna sig välkomna. Enligt den respons föreningen fått av medlemmarna har man lyckats bra, då man också under spa-resorna kan ta med handikappade och ge dem det stöd de behöver.



Svenska hörselskadade i Borgånejden rf har utnämnt Ella Björkman till föreningen hedersordförande. Göran Björkman och Göta Hollmerus-Eklund utsågs till hedersmedlemmar.

Händelsekalender



23.3–25.3 Mindfulness-kurs, för vuxna hörselskadade, Runsala spa, Åbo

20.4–22.4 Ny med hörapparat-kurs, för vuxna hörselskadade, Sjundeå bad i Sjundeå

24.4 Svenska hörselförbundet rf, förbundsmöte, Helsingfors

10.5–12.5 IFHOH Conference: "Accessibility removes all barriers" together with IFHOH BGM (Biennial General Meeting) and EFHOH AGM (Annual General Meeting) Ljubljana, Slovenia

6.6–8.6 Nordic Audiological SOCIETY 2018, Harpa Conference Centre Reykjavik, Iceland

7.6 Sommarsamling i södra Finland, i Karjaan yhteiskoulu, gymnastiksal kl.13–17, adress Ekenäsvägen 64, 10300 Karis. Arrangör: Hörsel-föreningen i Västnyland rf

Beaktas hörselskadades behov på arbetsplatsen?

Text: Martina Grönberg och Kajsa Sjöberg

Fakta

Studeranden från Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors Universitet, magisterprogrammet i samhällsvetenskaper, har gjort en praktikforskning med FN konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som grund. Praktikforskningen genomfördes hösten 2017.

Fyra av de sex studerandena som gjorde praktikforskningen har här i par sammanställt sina tankar i form av två artiklar.



Under hösten har vi, studeranden från magisterprogrammet i samhällsvetenskaper, i samarbete med Svenska hörsel-förbundet rf gjort en praktik-forskning. Studiens syfte var att studera hur finlandssvenska hörselskadade upplever att deras rättigheter gällande arbete och sysselsättning i praktiken förverkligas. Vi gjorde en enkätstudie som skickades ut elektroniskt med hjälp av Svenska hörsel-förbundet rf:s kontaktnät. Vi fick aderton svar på vår studie.

Studiens resultat visar på att flera av informanterna upplever att det gärna skulle vilja ha mera information om vilka rättigheter de har. Speciellt önskar informanterna att de skulle få mera information om möjligheten till ekonomiska bidrag, gällande arbetsmöjligheter och sjukpensioner, men det finns

också flera informanter som upplever att de får all den information de behöver.

Det vi fann intressant med vår studie var att väldigt mycket av ansvaret ligger på de hörselskadade själva att informera på arbetsplatsen om sin situation och skaffa det stöd de behöver. Det här tyder på att det finns brister i hur arbetsplatserna stöder de hörselskadade och i praktiken erbjuder det stöd som de hörselskadade behöver och har rätt till. Vår studie visar också på att det finns regionala skillnader gällande det stöd som arbetsplatsen erbjuder. Läget upplevdes något bättre i Nyland, jämfört med till exempel Åboland och Österbotten.

För oss som forskare har hörselskador varit ett nytt område och det har varit mycket intressant att lära oss mera om de

utmaningar som hörselskadade möter i vardagen. Vad vi märkte var att det genom små åtgärder går att stöda hörandet. Genom att redan i planeringsskedet tänka på akustiken i arbetsutrymmen till exempel välja telefoner med Bluetooth så stöds hörandet på arbetsplatsen.

Därför tror vi att en öppen diskussion om hörselskador behövs på arbetsplatsen för att arbetsgivare och arbetskollegor ska bli mera medvetna om hur de kan hjälpa. I vår studie framkom också att de som på arbetsplatsen berättat om sin hörselskada upplevde att kollegorna bättre kunde bemöta dem.

Det har varit mycket givande för oss att få göra denna studie, och vi hoppas på att den kunskap som vi har fått i framtiden ska hjälpa oss att bättre kunna bemöta personer med hörselskada. ■

Diskrimineras hörselskadade i yrkeslivet?

Text: Julietta Forsman och Kenneth Kairenius

Under vår praktikforskning samarbetade vi med Svenska hörselbundet rf. Studiens syfte var att studera hur finlandssvenska hörselskadade upplever att deras rättigheter inom arbete och sysselsättning blir tillgodosedda. Vi gjorde en intervjustudie och Svenska hörselbundet rf hjälpte oss med att hitta sex informanter.

Det kom fram att de flesta av informanterna inte upplever diskriminering på grund av sin hörselskada eller finlandssvenskhet. Vi märkte dock att omedveten diskriminering kan ha skett. Detta visade sig bland annat då ett par informanter kände sig tvungna att byta yrke eller inte kunde behålla sitt tidigare arbete. Även om informanterna beskrivit yrkesbytet som frivilligt, så verkar det ha skett diskriminering mot hörselskadade.

Ett annat intressant resultat var att informanterna upplevde att akustiken i arbetsmiljön kunde förbättras. Informanterna beskrev situationer då varseblivningssystemen, som brandalarm, kunde vara otillräckliga. Ett par andra berättade att de kanske inte känner sig trygga i sin arbetsmiljö, då de inte hör till exempel alarm. Vad vi också fann var att informanterna gärna skulle vilja ha mera information om sina rättigheter. Detta inkluderade både ekonomiska

rättigheter, som studiestöd, och lagliga rättigheter, som FN konventionen för personer med funktionsnedsättning.

Ett överraskande resultat var hur ofta personerna med hörselskada själva blev ansvariga för att meddela andra om sin hörselskada. Ibland ordnade arbetsplatsen möten för att upplysa andra om situationen, men ofta gjordes detta inte. Detta skulle innebära att stödet som arbetsplatserna borde ge hörselskadade inte kanske alltid förverkligas.

Hörselskada var ett nytt ämne för oss och efter studien har vi fått en bättre förståelse för hur den kan påverka vardagen.

Att kanske inte känna sig trygg på arbetsplatsen eller att inte få sina rättigheter tillgodosedda är viktigt information. Vad som också är viktigt är att hörselskadan kan vara osynlig. Därför tror vi att information angående hörselskada är något som borde diskuteras mera på arbetsmarknaden.

I vår studie fokuserade vi på vuxna i arbetslivet och detta var både intressant och tanke väckande. Med tanke på framtiden blev vi också intresserade av hur äldre upplever sin hörselskada och hur den påverkar deras vardag. Studien gav oss nya insikter om hur vi på ett bättre sätt kan bemöta personer med hörselskada. ■



Välkommen till Uffes i Purmo!

Till fest & vardag

- » smakliga luncher varje vardag 11-13
- » à la carte restaurang för 100 personer
- » catering, allt från större fester till hemmamiddagar
- » smörgåstårter
- » söta tårter
- » café & kiosk
- » lösglass
- » goda pizzor
- » grillmat



Uffes
MAT & CAFÉ

Vi har öppet 7 dagar i veckan
tfn 727 2255
Purmovägen 471, Purmo
www.uffes.fi

KONTAKTOR OY AB
Sähköasennuksia / Myymälä • Elinstallationer / Butik
(06) 317 7900

Skicka hälsningar i Vi hörs

Priset för hälsningar är 10 euro för max 80 tecken (mellanslagen medräknade).

Välj något av bildförslagen och i vilket nummer av Vi hörs hälsningen ska publiceras.

Önskar du sätta in en egen liten bild tillkommer en kostnad på 5 euro på annonspriset.

Självklart kan du till ett högre pris få en större hälsningsruta.

Skicka hälsningarna och eventuella frågor till:

Svenska hörselförbundet rf
Georgsgatan 18, 00120 Helsingfors
tfn 09 663 392 eller
gita.lindholm@horsesel.fi

Vi hörs utkommer enligt följande:
nummer 2 i juni, deadline 27.4.2018
nummer 3 i september, deadline 6.8.2018
nummer 4 i december, deadline 7.10.2018

1



2



3



4



5



Nöd-sms till numret 112

Det är nu möjligt att skicka ett nöd-sms till numret 112 – tjänsten förutsätter förhandsregistrering.

Det är nu möjligt att sända ett nödmeddelande per sms till nödnumret 112. Den som använder tjänsten ska enligt lagen förhandsregistrera sig i tjänsten för nödtextmeddelanden.

Det riksomfattande numret 112 för nöd-sms är i bruk från den 1 december 2017.

Enligt direktören för nödcentralstjänster Marko Nieminen är nöd-sms-tjänsten främst avsedd för personer som har nedsatt hörsel eller talhämning. Vem som helst kan däremot registrera sig i tjänsten.

Lagen kräver förhandsregistrering av telefonnummer

Registrering i nöd-sms-tjänsten har i samband med lagberedningen ansetts vara viktig för att undvika ofog mot systemet och för att säkerställa servicen.

- Ett nödtextmeddelande kan endast sändas från ett telefonnummer som registrerats på förhand. Förhandsregistreringen ska göras på webbplatsen suomi.fi, och registreringen kräver stark identifiering till exempel med bankkoder eller ett mobilcertifikat, berättar Nieminen.

De nuvarande regionala numren för nöd-sms för specialgrupper slopas vid utgången av år 2018. Syftet med den långa

övergångsperioden är att säkerställa att hjälpen inte uteblir på grund av att numret ändrats.

- Till de gamla regionala numren för nöd-sms kopplas vid slutet av år 2018 ett automatiskt svarsmeddelande med anvisningar om att registrera sig i den nya tjänsten för nödtextmeddelanden.

Nödcentralsooperatören måste också vid sms-larm fråga den hjälpbehövande samma grundläggande frågor som vid nödsamtal och göra en riskbedömning av hjälpförmedlingen i enlighet med lagen.

- För att försäkra sig om att snabbt få hjälp i en nödsituation lönar det sig att lämna så mycket information som möjligt redan i det första meddelandet. Tiden för att behandla nödmeddelandena förlängs om det blir mycket utbyte av meddelanden, råder Nieminen.

Vem som helst kan registrera sig i nöd-sms-tjänsten. Nieminen påpekar att det i en nödsituation alltid är bäst att ringa 112 om det bara är möjligt.

Servicen för specialgrupper förbättras

Enligt Marko Nieminen vill man genom att införa ett riksomfattande nöd-sms i första hand säkerställa specialgruppers tillgång till service. Att få ett nationellt nöd-sms på numret 112 infört är en betydande förbättring i tillgången på nöd-tjänster.

- För närvarande fungerar nöd-sms:en med regionala nummer. Det blir nu en stor förbättring i tjänsten genom nödnumret, som ju nästan alla finländare känner till, säger Nieminen. I den kommunikation som gäller nöd-sms-tjänsten har Nödcentralverket samarbetat med Finlands Dövas Förbund och Kuuloliitto.

Närmare information:

NÖDCENTRALSVÄRKET

Nödcentralstjänster

Marko Nieminen

direktör, nödcentralstjänster

marko.nieminen(at)112.fi

tfn 0295 480 112 (växel)

Registrering i tjänsten för nödtextmeddelanden

I lagberedningen ansågs tjänsten för nödtextmeddelanden vara nödvändig för att undvika ofog mot systemet och för att säkerställa servicen.

Registreringen görs på webbplatsen suomi.fi som upprätthålls av Befolkningsregistercentralen. Registreringen kräver stark identifiering till exempel med bankkoder.

Användaren ska i samband med förhandsregistreringen godkänna användarvillkoren.

Utan en förhandsregistrering placeras inte ett nödtextmeddelande i kön för nödmeddelanden.

Efter att ha skickat ett nödtextmeddelande får en oregistrerad användare ett automatiskt

svarsmeddelande med anvisningar för registreringen.

Nödmeddelande per SMS

För att försäkra sig om att få hjälp i rask takt lönar det sig att lämna så mycket information som möjligt redan i det första meddelandet. Efter det första meddelandet begär nödcentraloperatören nödvändiga tilläggsuppgifter.

Begränsningar för nödtextmeddelanden

Som textmeddelanden betraktas endast sådana textmeddelanden som avses i informationssamhällsbalken, inte exempelvis WhatsApp-meddelanden.

Nödtextmeddelanden kan inte sändas från en telefon som inte har ett SIM-kort.

Ett telefonsamtal är tekniskt sett ett säkrare alternativ än ett textmeddelande på grund av att det till exempel kan förekomma fördröjningar i förmedlingen av textmeddelanden eller också kan telefonens minne vara fullt.

Endast en ”fysisk person” kan skicka ett nödtextmeddelande. Meddelanden som genereras av larmanordningar eller motsvarande anordningar styrs inte till nödnumret 112.

Om saldot i en telefon med förbetalt abonnemang (prepaid) tar slut, hindrar det inte användaren från att skicka ett textmeddelande till 112.

Textmeddelanden från telefoner med utländskt abonnemang förmedlas inte till nödcentraler i Finland. ■

Källa: <https://www.112.fi/sv>

Vi hörs 1/2018

Visste du att ...

... på adressen www.adressit.com kan du starta upp en egen namninsamling, eget påverkansarbete, för något du anser är viktigt eller nödvändigt.

... utgångspunkten för Finlands utvecklingspolitik är tanken om att varenda människa i världen har rätt till ett gott liv, en livsduglig miljö, utbildning, säkerhet, hälsa, inkomst och påverkansmöjligheter.

... arbetstagare som har möjlighet att påverka sitt eget arbete löper mindre risk att bli sjukpensionerade, visar en systematisk översikt.

... försökspersoner har kunnat känna igen låtar som spelats för dem, genom vibrationer i till exempel arm- eller benproteser via skelettet.

... örat är olika känsligt för ljud vid olika frekvenser. Känsligast är det vid höga toner.

... tonfallet, rytmen och tempot i talet ger viktiga signaler. Även en lättare hörselnedsättning gör att sådana nyanser blir betydligt svårare att fånga upp.

... porerna i örongångarna producerar öronvax och det finns tusentals små-små hår i örat, som kallas för cillier. Håren för vaxet ut ur hörselgången och säkrar att smuts försvinner och örat därmed hålls rent.

... när du anstränger dig för att höra, utvidgas pupillen. Detta går att mäta.

... också döva och hörselskadade i Sverige har sitt eget Metoo-upprop mot sexuella trakasserier och övergrepp. Namnet är #slådövorrattill.

Du kan också påverka

Svenska hörsselförbundet rf har sammanställt en påverkansguide tillsammans med SAMS. Guiden ger tips och verktyg i påverkansarbete för föreningar och alla intresserade.

Här finns några klipp ur Påverkansguiden. Guiden finns i sin helhet att ladda ner och läsa på www.horsel.fi/start eller på www.samsnet.fi, Materialbank - Guider - Guide påverkansarbete.

Påverkansarbete kan bedrivas på många olika sätt. Politik är långt ifrån det enda sättet. Påverkansarbete är synonymt med intressebevakning, men största skillnaden är kanske att påverkansarbete bygger på frivillighet och är därmed aktuellt inom tredje sektorns organisationer och föreningar. Påverkansarbete är alltså mycket brett, allt från det praktiska vardagliga arbetet i en förening eller i en kommun till påverkan i ett större sammanhang på riksnivå. Insändare i tidningar, utlåtanden, och skriftliga frågor är också ypperliga sätt att påverka, gärna tillsammans med andra.

Alla människor påverkar sin omgivning på olika sätt, även om denna verksamhet i människors vardag inte alltid uppfattas som påverkansarbete. Dagligen påverkar vi olika frågor hemma, i skolan, på arbetsplatsen, på fritiden eller genom att rösta i olika val. Samhälleliga påverkningsmöjligheter och deltagande är lagstadgade rättigheter i Finland. Myndigheterna är skyldiga att höra medborgare

i beslutsfattandet. Rätten att bli hörd omfattar även personer med funktionsnedsättning och via FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning förstärks rätten till deltagande för personer med funktionsnedsättning

FN-konventionen är ett värdefullt redskap för organisationer eller föreningar som arbetar med dessa frågor. Konventioner som FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning är juridiskt bindande för de regeringar som ratificerat dem.

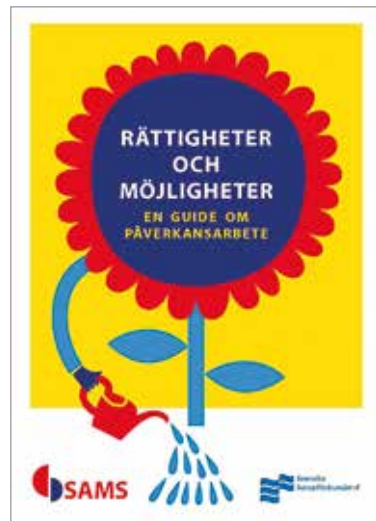
Medborgarinitiativ är ett sätt att påverka lagstiftningen. Röstberättigade finska medborgare kan lägga fram medborgarinitiativ.

www.medborgarinitiativ.fi

I webbtjänsten **Invånarinitiativ.fi** kan kommuninvånarna lägga fram initiativ till de kommuner som är med i tjänsten samt stödja och följa upp initiativ som lagts fram av andra. www.invånarinitiativ.fi

I tjänsten **dinåsiikt.fi** hittar du aktuella projekt som du kan ge din åsikt om, delta i diskussionen och påverka beredningen. www.dinasikt.fi

Webbplatsen **utlåtande.fi** öppnar möjligheter till att elektroniskt begära och ge utlåtanden. Begäran om utlåtande kan publiceras av alla myndigheter. Alla organisationer och medborgare har möjlighet att ge sitt utlåtande. www.utlatande.fi



Publikationen "Rättigheter och möjligheter" finns att läsa och kan laddas ner på www.horsel.fi/start eller på www.samsnet.fi, Materialbank - Guider - Guide påverkansarbete.

FN-konventionen för personer med funktionsnedsättning kan läsas på svenska på adressen: http://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/vammaisten_oi-keudet_2016_sv_net.pdf



SÖKER DU TOMT?

Vi erbjuder stadsnära landsbygd då den är som bäst.



**KORSHOLM
MUSTASAARI**



06-327 7111
www.korsholm.fi



Malax Kommun
www.malax.fi



**VÖRÅ
KOMMUN** **VÖYRIN
KUNTA**

www.vora.fi

Noterat

Upprop för rätten till hörselvård och delaktighet

I ett gemensamt manifest kräver The European Coalition on Hearing Loss and Disability att EU-länderna vidtar konkreta åtgärder för att stärka hörselvården, förbättra hörselskadades villkor och öka medvetenheten om hörselskador.

Enligt koalitionen har tio procent av Europas befolkning, 52 miljoner människor, en hörselnedsättning. Koalitionen uppmanar EUs medlemsstater bland annat att ta fram strategier för att integrera hörselvård i primärvården och därmed skapa bättre förutsättningar för förebyggande insatser och tidig upptäckt. Medlemsstaterna uppmanas också säkerställa att hörselvårdspersonal får utbildning och erkännande i respektive land.

Åtta europeiska organisationer har bildat en koalition för att främja rätten till hörselvård och hörselskadades delaktighet i samhället – bland dem den europeiska hörselskedefederationen EFHOH. På internationella funktionshinderdagen uppmanade den nya europeiska koalitionen, EUs medlemsstater att satsa på hörselvård, hörhjälpmedel, tillgänglighet och stöd till hörselskadade.

Källa: <https://hrf.se> Publicerad: 3 december 2017

Du kan träna hjärnan för att höra bättre på restaurangen

En studie som nyligen publicerats visar att äldre med hörselnedsättning kan tredubbla sin förståelse av ord i bullriga situationer, genom att träna med hjälp av ett anpassat audiomotoriskt spel.

Efter att ha använt det ”audiogame” som ingick i studien, visade det sig att deltagarna kunde urskilja tjugofem procent fler ord när de testades med ett bakgrundsbrus. Utbildningen gjorde ungefär tre gånger mer nytta än för de som bara hade hörapparater.

– Dessa resultat understryker att förståelse av tal i bullriga miljöer är en hel hjärnaktivitet och inte strikt styrs av örat, säger Daniel B. Polley, professor vid Harvard Medical School.

– Förbättringarna berodde inte på en förbättrad signal som överfördes från örat till hjärnan. Men patienternas förmåga att förstå vad de hade hört förbättrades.

Med andra ord kunde deltagarna bättre filtrera bort ljud och skilja mellan det de skulle höra och distraktioner i bakgrunden.

Studien gjordes på tjugofyra äldre vuxna, i genomsnitt sjuttio år. Alla deltagare hade mild till svår hörselnedsättning och hade i genomsnitt haft hörapparater i sju år. Deltagarna delades slumpmässigt upp i två träningsgrupper. Deltagarna i båda grupperna uppmanades att spendera tre och en halv timmar per vecka, i åtta veckor, med det audiomotoriska spelet. En grupp spelade ett spel utformat för att förbättra spelarens förmåga att följa konversationer. De skulle upptäcka små skillnader mellan det ljud de hörde och vad de trodde att de hörde. Som en ”placebo”-kontroll spelade den andra gruppen ett spel som utmanade spelarens auditiva arbetsminne och inte förväntades hjälpa till med talförståelse. De tjugofyra deltagarna och forskarna visste inte vem som utbildades med vilket spel.

Daniel Polley ser en framtid där hörselutmaningar kan hanteras genom en kombination av träningsprogram och de senaste hörapparaterna.

Källa: *horsesnytt*, by Anders Arhammar, Jan 24, 2018

NY MED HÖRAPPARAT-KURS**Tidpunkt:** 20–22.4.2018**Plats:** Sjundeå bad, Sjundeå**Pris:** 60 euro per person
(inkl. kost, logi och program)**Platser:** 12**Målgrupp:** Vuxna hörselskadade som är i kö för hörapparat eller funderar på möjligheten att skaffa en hörapparat**Program:** Vägledning bland hörapparater, hjälpmedel, förmåner och psykologiska aspekter**Anmälning:** Genom att fylla i anmälningsblanketten på sidan 33. Den ifyllda blanketten skickas till Svenska hörsselförbundet rf, eller kontakta kursplanerare Nora Strömman per telefon eller epost, tfn 09-663 392 eller 044 533 39 64, e-post: nora.stromman horsel.fi**Sista anmälningsdag: 28.3.2018**
(förlängd anmälningsdag)*Sjundeå bad**Bild: <https://sv.hotels.com>***FORTSÄTTNINGSKURS FÖR PAR****Tidpunkt:** 8–9.5.2018**Plats:** Folkhälsans hus i Norrvalla, Vörå**Pris:** 20 euro per person
(inkl. kost, logi och program)**Platser:** 16**Målgrupp:** Par som deltagit i en av förbundets parkurser förut. Kursen är en fristående fortsättning.**Program:** Föreläsningar om hörsel och hörhjälpmedel, diskussion, ledd gymnastik.**Anmälning:** Genom att fylla i anmälningsblanketten på sidan 33. Den ifyllda blanketten skickas till Svenska hörsselförbundet rf, eller kontakta kursplanerare Nora Strömman per telefon eller epost, tfn 09-663 392 eller 044 533 39 64, e-post: nora.stromman horsel.fi**Sista anmälningsdag: 2.4.2018***Folkhälsans hus i Norrvalla**Bild: Norvalla*

Har du frågor angående kurserna
kontakta: kursplanerare
Nora Strömman 09 663 392,
nora.stromman@horsel.fi

ANMÄLNINGSBLANKETT

<input type="checkbox"/>	Ny med hörapparat-kurs 20-22.4.2018	
<input type="checkbox"/>	Fortsättningskurs för par 8-9.5.2018	
<input type="checkbox"/>		
Personuppgifter	Namn	
	<input type="checkbox"/> Kvinna	Födelsedatum
	<input type="checkbox"/> Man	
	Adress	
	Postnummer	Postadress
	E-post	
Telefon		
Sysselsättning	<input type="checkbox"/> Studerande	<input type="checkbox"/> Sjukskriven
	<input type="checkbox"/> I arbete	<input type="checkbox"/> Pensionär
	<input type="checkbox"/> Arbetslös	<input type="checkbox"/> Deltidspensionär
Uppgift om hörselskada	Jag har:	
	<input type="checkbox"/> Tinnitus <input type="checkbox"/> Ménières sjukdom <input type="checkbox"/> Bullerskada <input type="checkbox"/> Kokleaimplantat <input type="checkbox"/> Kristallsjuka <input type="checkbox"/> Otoskleros <input type="checkbox"/> Åldersrelaterad hörselnedsättning <input type="checkbox"/> Ingen hörselskada	<input type="checkbox"/> Medfödd hörselskada <input type="checkbox"/> Jag är ljudöverkänslig
Berätta om hur hörselskadan påverkar ditt dagliga liv		

Uppgifter om hörhjälpmedel	Använder du hörapparat? <input type="checkbox"/> Ja, en <input type="checkbox"/> Ja, två <input type="checkbox"/> Nej
	Använder du andra hörhjälpmedel? Vilka?
Önskemål	Vilka förväntningar har du på kursen?
Övrigt	Annat relevant som du tycker kursledarna borde veta:
	Specialdiet, allergier
Underskrift	Datum och underskrift

Alla uppgifter behandlas konfidentiellt.

Vänligen observera att man betalar hela kursavgiften om annulleringen görs senare än två veckor före kursens start och läkarintyg inte skickats till kansliet.

Blanketten skickas till:
 Svenska hörselbundet rf / Nora Strömman
 Georgsgatan18
 00120 Helsingfors
 eller nora.stromman@horsel.fi

Förbundet har följande medlemsföreningar:

Helsingforsregionens hörsselförening rf

Lokal: Tölögatan 10 B 9, 00100 Helsingfors
www.helsingfors.horsel.fi
e-post: helsingfors.horsel@gmail.com
Ordf. Harriet von Koskull
tfn 050 522 7841
e-post: halle.koskull@gmail.com

HiA – Hörselskadade i arbetslivet rf

www.hia.horsel.fi
Ordf. Siw Östman
Stocksundsvägen 11, 65610 Korsholm
tfn 06 322 1201, 050 532 7440
e-post: siw@ostmans.net

Hörsselföreningen i Karlebynejden rf

Ordf. Bo-Henry Simell
Pensarvägen 69 A, 67100 Karleby
tfn 06 834 0453
e-post: bo.simell@anvianet.fi

Hörsselföreningen i Västnyland rf

www.vastnyland.horsel.fi
Ordf. Erik Munsterhjelm
Alsättragatan 31, 10300 Karis
tfn 040 830 5231
e-post: erik.munsterhjelm@gmail.com

Svenska hörselskadade i Borgånejden rf

www.borganejden.horsel.fi
Ordf. Juhani Sjöström
Gamla Kvarnvägen 5, 07130 Andersböle
tfn. 040 5314 701
e-post: juhani.sjostrom@pp.inet.fi

Svenska hörselskadade i Nykarlebynejden rf

Ordf. Per Sundsten
De la Gardiegatan 25 A 30, 68600 Jakobstad
tfn 06 729 2060

Svenska hörselskadade i Vasanejden rf

www.vasasvenska.horsel.fi
Ordf. Carl-Gustaf Andila
Kyrkoesplanaden 5 A 21, 65100 Vasa
tfn 050 550 2217
e-post: andila@kolumbus.fi

Svenska hörselskadade i Åboland rf

www.aboland.horsel.fi
Ordf. Birgitta Kronberg
Tennbyvägen 28 bost 26, 21600 Pargas
tfn 02 458 4189
e-post: birgitta.kronberg46@gmail.com

Sydösterbottens hörsselförening rf

www.sydosterbotten.horsel.fi
Ordf. Ulla Holmberg
Kyrktåget 2 A 3, 64200 NÄRPES
tfn 050 530 7697
e-post: ulla.holmberg@qnet.fi

Understödjande medlemmar:

Batteriservice EGIL, www.egil.fi
Sata-Kuulo, www.satakuulo.fi
Widex Akustik Oy, www.widex.fi

Förbundsstyrelse år 2017–2019

Förbundsordförande:

Mikaela Nylander, Borgå

Styrelsemedlemmar:

Lars Hedman, Jakobstad
Christina (Titi) Rolin, Kyrkslätt
Bodil Selenius, Tenala
Sven Tåg, Kristinestad

Suppleanter:

Lena Wenman, Helsingfors
Johan Wikström, Helsingfors

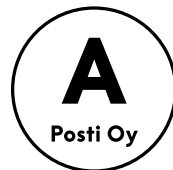


Svenska
hörsselförbundet rf

Du kan understöda förbundets verksamhet

med en inbetalning på kontona

Aktia IBAN FI83 4055 1020 1134 31, BIC HELSFIHH
Nordea IBAN FI57 1183 3000 9104 31, BIC NDEAFIHH
använd referensnummer 200635 vid inbetalning



Posti Green



Glad Påsk!
önskar
Vi hörs redaktion